

ĐÁNH GIÁ RỦI RO

Không lệ thuộc vào quy mô, cấu trúc loại hình hay vị trí địa lý, bất kỳ tổ chức nào khi hoạt động mọi doanh nghiệp đều phải đối mặt với các loại rủi ro. Để hạn chế những thiệt hại do rủi ro gây ra, các nhà quản lý cần tuân thủ quy trình đánh giá rủi ro bao gồm:

- Xác định mục tiêu của doanh nghiệp;
- Nhận dạng các rủi ro hiện hữu và tiềm ẩn có thể ảnh hưởng đến việc thực hiện mục tiêu của doanh nghiệp;
- Phân tích mức độ ảnh hưởng của chúng kê cả tần suất xuất hiện;
- Xác định các biện pháp để quản lý và giảm thiểu tác hại của chúng

Bây giờ chúng ta sẽ đi vào chi tiết ở từng bước nhé.

BƯỚC 1 LÀ XÁC ĐỊNH RỦI RO.

Đó quá trình xác định liên tục và có hệ thống các rủi ro nảy sinh trong hoạt động kinh doanh nhằm xác định một danh sách rủi ro đầy đủ và các sự kiện mà có thể ảnh hưởng đến khả năng đạt mục tiêu kinh doanh, chiến lược của doanh nghiệp.

Để hỗ trợ cho việc xác định rủi ro, nhà quản trị thường sử dụng các công cụ sau:

- Thứ nhất là bảng câu hỏi phân tích rủi ro: Các câu hỏi có thể được sắp xếp theo nguồn gốc rủi ro, hoặc theo môi trường tác động (vi mô, vĩ mô, bên trong, bên ngoài)... xoay quanh các vấn đề như các rủi ro mà doanh nghiệp đã gặp phải, mức độ tổn thất, số lần xuất hiện rủi ro trong một thời gian nhất định, những biện pháp phòng ngừa đã sử dụng và hiệu quả của chúng.
- Thứ hai là danh mục các rủi ro: Liệt kê các rủi ro thường gặp, tuy nhiên nó không thể bao quát hết các rủi ro mà doanh nghiệp có thể gặp phải, cho nên phải dùng nó kết hợp với các công cụ khác.

Kết quả của bước này là thu thập các thông tin về các đối tượng có thể gặp rủi ro (con người, tài sản, trách nhiệm pháp lý của doanh nghiệp), các nguồn phát sinh rủi ro, các yếu tố mạo hiểm, hiểm họa, các loại tổn thất và rủi ro có thể gây ra cho doanh nghiệp. Và nó cần sự tham gia của các phòng ban nghiệp vụ chức năng (kinh doanh, kế toán, sản xuất...) khi xác định rủi ro. Thông thường, việc xác định rủi ro được thực hiện định kỳ và khi có bất kỳ sự kiện nào xảy ra (sự kiện nội bộ và sự kiện bên ngoài).

TIẾP ĐẾN LÀ BƯỚC 2: PHÂN TÍCH RỦI RO

Mục đích của bước này là xác định được mức độ ảnh hưởng và khả năng xảy ra của rủi ro. Có rất nhiều loại rủi ro, vì vậy cần phân tích các rủi ro, cần biết được đối với doanh nghiệp loại rủi ro nào có tần suất xuất hiện nhiều, loại rủi ro nào xuất hiện ít, loại rủi ro nào gây hậu quả nghiêm

trọng, loại nào ít nghiêm trọng hơn... từ đó có biện pháp quản trị rủi ro thích hợp. Việc phân tích và đánh giá rủi ro là đo lường mức độ nghiêm trọng của rủi ro để đưa ra mức độ ưu tiên đối phó.

Nhà quản trị thường sử dụng hai chỉ tiêu là mức độ tổn thất tối đa và khả năng xảy ra tổn thất để đánh giá mức độ nghiêm trọng hay quy mô tổn thất của mỗi rủi ro. Căn cứ trên thang bảng đánh giá mức độ ảnh hưởng và khả năng xảy ra, rủi ro sẽ được đánh giá theo định lượng (tài chính) hoặc định tính (phi tài chính). Doanh nghiệp cần xây dựng và thống nhất về thang bảng đánh giá mức độ ảnh hưởng và khả năng xảy ra. Thang bảng này mô tả về mức độ ảnh hưởng của rủi ro về khía cạnh tài chính (doanh thu, lợi nhuận, chi phí...) hoặc phi tài chính (uy tín, thương hiệu, luật pháp, con người...). Trong quá trình phân tích cần chú ý rằng một sự kiện rủi ro có thể có nhiều hậu quả khác nhau và ảnh hưởng đến nhiều mục tiêu của doanh nghiệp, do đó cần cân nhắc tính đầy đủ đối với các khía cạnh mà rủi ro tác động đến.

BƯỚC 3 LÀ ĐÁNH GIÁ RỦI RO

Đây là hoạt động hỗ trợ quá trình ra quyết định rủi ro nào cần xử lý và thứ tự ưu tiên triển khai biện pháp xử lý, dựa trên thông tin phân tích rủi ro. Doanh nghiệp sử dụng các tiêu chí xếp loại rủi ro để so sánh các rủi ro đã được xem xét trong bước phân tích. Bản đồ Nhiệt rủi ro (Risk Heat Map) là một trong những cách để đánh giá và so sánh các rủi ro dựa trên mức độ ảnh hưởng và khả năng xảy ra. Bản đồ Nhiệt do doanh nghiệp xây dựng và phù hợp với khẩu vị rủi ro của doanh nghiệp.

BƯỚC CUỐI CÙNG LÀ XỬ LÝ RỦI RO

Mục đích của bước này là lựa chọn được các phương án xử lý rủi ro để tối ưu hóa hoạt động kinh doanh và đảm bảo hồ sơ rủi ro của doanh nghiệp nằm trong mức độ rủi ro chấp nhận được. Hoạt động xử lý rủi ro liên quan đến xác định các phương án để xử lý rủi ro, đánh giá các phương án, chuẩn bị và thực hiện kế hoạch xử lý rủi ro. Các biện pháp giảm thiểu rủi ro bao gồm:

- Biện pháp phòng tránh bao gồm việc thoái vốn, ngưng thực hiện các hoạt động cụ thể, thẩm định dự án, nghiêm cấm, loại bỏ, phòng tránh ngay khi thiết kế quy trình;
- Biện pháp chấp nhận như duy trì mức rủi ro hiện tại, tự bảo hiểm bằng các quỹ dự phòng, xác định lại giá bao gồm phần phí bảo hiểm trong giá, bù đắp rủi ro giữa các bên tham gia);
- Biện pháp giảm thiểu, gồm phân tán tài sản theo địa lý, ngành nghề, kiểm soát rủi ro thông qua quy trình, kiểm tra, thử nghiệm sản phẩm, thiết kế lại mô hình kinh doanh, thu hẹp phạm vi các hoạt động gây ra rủi ro, nâng cao năng lực quản trị...);
- Biện pháp chuyển giao rủi ro (Bảo hiểm, tái bảo hiểm, thuê ngoài, tham gia vào các liên doanh, liên kết khi đầu tư vào thị trường và sản phẩm mới...)

Với quy trình này, DN hoàn toàn có thể kiểm soát và hạn chế đến mức tối đa các rủi ro có thể xảy ra với doanh nghiệp. Từ đó, đảm bảo DN hoạt động ổn định và bền vững.